

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 346/2010-58

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť R. H., F., Česká republika, zastúpeného advokátom Mgr. V. L., P., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd postupmi a rozsudkami Krajského súdu v Trenčíne z 30. augusta 2005 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 135/2004 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. decembra 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 84/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. marca 2010 doručená sťažnosť R. H. (ďalej len „sťažovateľ“) doplnená podaniami doručenými 1. apríla, 2. júna, 21. júna a 26. júla 2010, ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa

čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) v spojení s čl. 2 ods. 2 listiny rozsudkami Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) z 30. augusta 2005 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 135/2004 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 21. decembra 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 84/2009.

Zo sťažnosti a z jej doplnení vyplýva, že sťažovateľ je právnym nástupcom E. H. (ďalej aj „navrhovateľka“), ktorá podala v januári 2001 na Okresnom súde Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) žalobu o určenie absolútnej neplatnosti zmluvy o dočasnom užívaní pozemku medzi Jednotným roľníckym družstvom „Mier“ Mestečko a Československým ovocinárskym a záhradkárskym zväzom (ďalej len „žalovaní“).

Okresný súd rozsudkom č. k. 8 C 56/01-213 zo 16. februára 2004 určil neplatnosť zmluvy o dočasnom užívaní pozemku zo 16. mája 1977, ale následne krajský súd jeho rozsudok zmenil rozsudkom sp. zn. 4 Co 135/04 z 30. augusta 2005 tak, že jej žalobu zamietol.

Navrhovateľka podala proti rozsudku krajského súdu dovolanie, ktoré najvyšší súd rozsudkom č. k. 4 Cdo 269/2005 z 30. apríla 2007 zamietol.

Proti predmetnému rozsudku najvyššieho súdu podala navrhovateľka sťažnosť ústavnému súdu, ktorý nálezom sp. zn. II. ÚS 137/08 z 1. júla 2008 vyslovil, že najvyšší súd porušil základné právo E. H. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zároveň rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 269/2005 z 30. apríla 2007 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd opätovne rozhodol o dovolaní navrhovateľky proti rozsudku krajského súdu rozsudkom č. k. 4 Cdo 84/2009-370 z 21. decembra 2009 tak, že dovolanie zamietol.

Podľa sťažovateľa dovolací súd nerešpektoval právny názor ústavného súdu vyslovený v náleze sp. zn. II. ÚS 137/08, že *„Ďalej bude povinnosťou najvyššieho súdu vyhodnotiť všetky vecné námietky uvedené v dovolaní“*, a tým vo svojej podstate porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru *„odvolacím súdom nielenže neodstránil, ale svojím postupom a rozhodnutím aj sám porušil uvedené základné ľudské práva navrhovateľky“*.

Ďalej sťažovateľ podrobne v sťažnosti opisuje dôvody, v čom vidí porušenie svojich označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru. Tie spočívajú najmä v tom, že najvyšší súd *„sa stotožnil s právnymi, ale i skutkovými závermi odvolacieho súdu, uvedenými v napadnutom rozsudku odvolacieho súdu, pričom skutkovou a právnou argumentáciou navrhovateľky uvedenej v dovolaní, sa vôbec nezaoberal, k žiadnej konkrétnej námietke a argumentácii navrhovateľky dovolací súd nezaujal stanovisko, jeho rozhodnutie je len formálne a arbitrárne“* a predkladá niektoré dôkazy, ktoré podľa neho svedčia o tom, že všeobecné súdy mali žalobe navrhovateľky vyhovieť. Cituje aj právne predpisy, ktorými právne argumentovala v namietanom konaní, ale všeobecné súdy sa týmito dôkazmi a jej tvrdeniami vôbec nezaoberali, a tým podľa neho nedostatočne zistili skutkový stav veci. Je preto toho názoru, že *„skutkové i právne závery odvolacieho súdu sú v extrémnom nesúlade s vykonanými dôkazmi pred súdom prvého stupňa a odvolacím súdom, čo porušuje vyššie označené základné ľudské práva navrhovateľky“*. Konaním všeobecných súdov bola navrhovateľke a tiež sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Sťažovateľ poukazuje aj na to, že *„navrhovateľka sa určenia neplatnosti zmluvy domáhala preto, lebo zmluva bola uzatvorená v rozpore so zákonom, resp. právnymi predpismi platnými v dobe uzatvorenia zmluvy“*.

Najvyšší súd pochybil tiež preto, že konal v dovolacom konaní s jeho bratom *„D. H.“* ako účastníkom konania *„bez toho, aby bol zastúpený advokátom, ako aj bez toho, aby zistil, či sa chce tohto konania zúčastniť na strane navrhovateľov, došlo k porušeniu mojich vyššie označených základných ľudských práv...“*.

Podľa sťažovateľa „konanie pred dovolacím súdom trpí závažnou procesnou vadou, a preto sú celý postup a rozhodnutie dovolacieho súdu nezákonné, v rozpore s § 241 ods. 1 veta druhá O. s. p., ako aj ústavne neakceptovateľné...“.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 84/2009 a rozsudkom č. k. 4 Cdo 84/2009-370 zo dňa 21. 12. 2009 a Krajský súd v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 135/04 a rozsudkom č. k. 4 Co 135/04-300 zo dňa 30. 8. 2005 porušili právo navrhovateľky E. H. a sťažovateľa R. H. na to, aby ich záležitosť záležitosť bola spravodlivo prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde Slovenskej republiky, zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo domáhať sa ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, zaručené v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo vlastniť majetok, zaručené v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo pokojne užívať svoj majetok a právo na to, že nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva, zaručené v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 4 Cdo 84/2009-370 zo dňa 21. 12. 2009 a rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 4 Co 135/04-300 zo dňa 30. 8. 2005 sa zrušujú a vec sa vracia Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Trenčíne sú povinní zaplatiť sťažovateľovi náhradu všetkých trov konania na účet jeho právneho zástupcu, advokáta Mgr. V. L., do 3 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

Predmetom časti sťažnosti je namietané porušenie práv sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 36 ods. 1 listiny rozsudkami krajského súdu z 30. augusta 2005 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 135/2004 a najvyššieho súdu z 21. decembra 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 84/2009.

1. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ predmetnou sťažnosťou najprv napadol rozsudok krajského súdu z 30. augusta 2005 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 135/2004.

Vychádzajúc z predchádzajúcich rozhodnutí ústavného súdu o sťažnostiach sťažovateľky proti konaniu vedenému krajským súdom pod sp. zn. 4 Co 135/2004 túto časť sťažnosti považuje ústavný súd opätovne za neprípustnú.

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Z uznesenia ústavného súdu č. k. I. ÚS 113/06-20 z 29. marca 2006 vyplýva, že sťažnosť sťažovateľky pre porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru proti rozsudku krajského súdu č. k. 4 Co 135/04-300 z 30. augusta 2005 bola odmietnutá pre nedostatok právomoci ústavného súdu a následne v uznesení o prijatí sp. zn. II. ÚS 137/08 z 18. marca 2008 bola v časti odmietnutá pre neprípustnosť. Keďže sťažovateľ teraz opätovne namieta porušenie rovnakých základných práv v tom istom konaní a tým istým rozsudkom krajského súdu, treba túto časť sťažnosti považovať za neprípustnú.

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie označených práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu z 21. decembra 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 84/2009, ústavný súd odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Sťažovateľ vidí porušenie svojich označených práv tým, že bolo zamietnuté dovolanie navrhovateľky, keďže sa stotožnil so skutkovými a právnymi názormi a závermi krajského súdu, pričom nedal odpoveď ani na právne závery ústavného súdu, ktorý v konaní sp. zn. II. ÚS 137/08 nálezom z 1. júla 2008 zrušil rozhodnutie najvyššieho (dovolacieho)

súdu v predchádzajúcom súvisiacom konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 56/2001 a uložil povinnosť dovolaciemu súdu „*vyhodnotiť všetky vecné námietky uvedené v dovolaní*“.

Ústavný súd zistil, že v dovolaní podanom proti rozhodnutiu krajského súdu ako súdu odvolacieho navrhovateľka prípustnosť dovolania odôvodnila nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom, inými vadami konania a odňatím možnosti konať pred súdom. Vyčítala odvolaciemu súdu, že dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a že po doplnení dokazovania skutkový stav nebol zistený tak, aby o veci bolo možné rozhodnúť. Poukazovala na to, že právny predchodca žalovaného nemal k pozemku, ktorý bol predmetom zmluvy o dočasnom užívaní, žiadne právo, že pozemok, ktorý bol predmetom zmluvy, právne neexistoval, zmluva bola v tejto časti neurčitá a nebola riadne podpísaná. Namietala tiež, že pokiaľ odvolací súd dospel k inému právnemu názoru, i k iným skutkovým zisteniam, mal rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie, aby mala možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a k právnej stránke veci.

Odňatie možnosti konať pred súdom videla v tom, že „*krajský súd nepostupoval v súlade s Občianskym poriadkom, porušil najmä svoje povinnosti stanovené v § 242 ods. 1, § 243b ods. 1 veta za bodkočiarkou, ods. 2, veta prvá, § 243 c, § 132 O. s. p. a postupoval v rozpore s § 2, § 3, § 121, § 134, § 157 ods. 2 O. s. p.*“.

O podanom dovolaní najprv najvyšší súd o dovolaní rozhodol rozsudkom sp. zn. 4 Cdo 269/2005 z 30. apríla 2007, ale jeho rozhodnutie bolo zrušené ústavným súdom najmä preto, že rozhodnutie bolo arbitrárne (odôvodnenie o tom, že navrhovateľka nepreukázala naliehavý právny záujem na určení absolútnej neplatnosti zmluvy o dočasnom užívaní pozemku, bolo nepreskúmateľné).

V druhom prípade najvyšší súd však v reakcii na dovolacie námietky navrhovateľky, podľa názoru ústavného súdu nepochybil, keď dostatočne preskúmal existenciu väd tohto konania, najmä to, že postupom krajského súdu došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom.

Dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku je podľa ustálenej judikatúry všeobecných súdov daný vtedy, ak súd svojím postupom znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu zákon priznáva. O vadu v zmysle tohto ustanovenia ide len vtedy, ak išlo o postup nesprávny (uvažované z hľadiska zachovania postupu súdu určeného zákonom alebo ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi).

Najvyšší súd vychádzal z toho, že *„Odvolací súd svoj rozsudok aj náležité a presvedčivo odôvodnil, pričom sa vysporiadal so všetkými podstatnými odvolacími námietkami... Pokiaľ právna predchodkyňa žalobcov v dovolaní vyčítala odvolaciemu súdu nesprávne hodnotenie dôkazov a nesprávne skutkové závery vyplývajúce z vykonaného dokazovania, dovolací súd sa týmito dovolacími námietkami nezaoberal, pretože nesprávne hodnotenie dôkazov ani prípadné nesprávne skutkové zistenia nie sú v zmysle § 241 ods. 2 O. s. p. samostatným dovolacím dôvodom...“*.

Najvyšší súd tiež nezistil, že by právny názor odvolacieho súdu v otázke platnosti či neplatnosti zmluvy bol nesprávny, resp. aby právne normy, ktoré aplikoval na daný prípad, boli zle interpretované.

Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04). Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy a taktiež aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v občianskoprávnom spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany

ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležité zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Pôvodná navrhovateľka označila v žalobe tri podstatné dôvody neplatnosti zmluvy, a to nedostatok žiadneho užívacieho práva právneho predchodcu žalovaného v prvom rade k pozemku v kat. úz. D., neurčitosť zmluvy v dôsledku neexistencie uvedeného pozemku ako veci v právnom zmysle a nepodpísanie zmluvy zákonným spôsobom, s ktorými sa však odvolací súd a následne dovolací súd nestotožnili, a preto jej žalobu „*pre neexistenciu tvrdených dôvodov neplatnosti zmluvy*“ zamietli.

Ústavný súd vychádzajúc z odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu z 21. decembra 2009 nezistil, že by napadnutý postup a jeho rozhodnutie v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 84/2009 bolo svojvoľné a že by zasahovalo do základného práva

sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa názoru ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania.

Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku vzťahujúce sa na dovolacie konanie i ďalšie namietané ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval správne, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné, vylučujúce možné porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vyplýva to aj zo záverov predmetného rozhodnutia najvyššieho súdu, z ktorého okrem iného vyplýva, že: *„V konaní pred prvostupňovým i odvolacím súdom boli rešpektované procesné práva pôvodnej žalobkyne, najmä právo skutkovo a právne argumentovať, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom i k právnej stránke veci. Nebola jej odňatá možnosť konať pred súdom ani zmeňujúcim rozsudkom odvolacieho súdu z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvého stupňa. Nešlo totiž o prekvapivý rozsudok odvolacieho súdu, pretože otázka existencie práva právneho predchodcu žalovaného I/ k pozemku, ktorý bol predmetom zmluvy, bola od začiatku konania základnou spornou otázkou medzi účastníkmi a ako taká bola predmetom dokazovania i právneho posudzovania. Možnosť zmeny rozsudku súdu prvého stupňa či už pri nezmenenom skutkovom stave alebo po doplnení dokazovania výslovne umožňovalo ustanovenie § 220 ods. 1 a 2 O. s. p. v znení platnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu. Odvolací súd svoj rozsudok aj náležité a presvedčivo odôvodnil, pričom sa vysporiadal so všetkými podstatnými odvolacími námietkami. Z odôvodnenia jeho rozsudku je zrejmé, z akých skutkových zistení (vyplývajúcich nielen z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa, ale i ním doplneného dokazovania) vychádzal a aké právne závery z nich vyvodil...*

Z hľadiska skutkového vychádzal odvolací súd zo zistenia, že pôvodný pozemok - pozemnoknižná parcela č. 930 - roľa bez výmery - bol zapísaný v pozemkovej knihe vo vložke č... kat. úz. D. ako podielové spoluvlastníctvo Z. K. rod. B., Š. B., E. U., rod. B. (právnej predchodkyne - matky E. H.), O. B. a J. B., že tento pozemok bol neskôr rozdelený na pozemok parcela č... - roľa vo výmere... a parcela č... - roľa vo výmere..., že pozemok parcela č... vo výmere..., ktorý bol predmetom zmluvy, bol vytvorený aj z pôvodného pozemku parcela č..., že spoluvlastníci tohto pozemku J. B. a Z. K. v roku 1958 podpísali členskú prihlášku o vstupe do jednotného roľníckeho družstva, že zmluvu podpísal v mene právneho predchodcu žalovaného I/ ako zástupca Ing. J. B. - hlavný agronóm, ktorý bol v zápisnici zo zasadnutia predstavenstva zo 16. 9. 1976 splnomocnený predstavenstvom družstva k zastupovaniu družstva vo veciach zmluvného odovzdávania nevhodnej pôdy pre účely záhradkárov, a že na základe zmluvy sa aj konalo.

Podľa názoru dovolacieho súdu odvolací súd z uvedených skutkových zistení vyvodil správne právne závery o existencii práva družstevného užívania právneho predchodcu žalovaného I/ k pozemku, ktorý bol predmetom zmluvy, o dostatočnej špecifikácii tohto pozemku a o podpísaní zmluvy zákonným spôsobom a tým aj jej záväznosti pre obe strany. V súvislosti s týmito právnymi závermi sa dovolací súd stotožňuje s dôvodmi rozsudku odvolacieho súdu a v podrobnostiach na ne poukazuje. Len na doplnenie uvádza, že pokiaľ zákon č. 122/1975 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve v § 36 ods. 1 písm. a) stanovoval povinnosť členov družstva združiť do spoločného družstevného hospodárenia všetky pozemky (včítane lesných pozemkov a vodných plôch), ktoré vlastní alebo na ktorých hospodária v čase vstupu do družstva, pojem vlastníť, použitý v tomto ustanovení, zahŕňal v sebe nielen výlučné vlastníctvo, ale aj spoločné vlastníctvo, t. j. spoluvlastníctvo. Právne následky vzniku práva družstevného užívania družstva k takýmto pozemkom podľa § 37 ods. 1 zákona č. 122/1975 Zb. sa v zmysle prechodného ustanovenia § 109 tohto predpisu uplatnili aj na poľnohospodársko-družstevné právne vzťahy, ktoré vznikli pred jeho účinnosťou, t. j. pred 1. januárom 1976.

Pokiaľ ide o otázku neexistencie pozemku ako veci v právnom zmysle, dovolací súd poznamenáva, že z hľadiska určítosti zmluvy nebolo rozhodujúce, či pozemok označený ako parcela č. 930/2 vo výmere 3,1289 ha je zapísaný v evidencii nehnuteľností a teda či je vecou v právnom zmysle, alebo či je časťou (súčasťou) iného pozemku (resp. pozemkov). Rozhodujúca bola možnosť jeho identifikácie. Pre splnenie tejto požiadavky bol postačujúci

overený geometrický plán z 29. 5. 1975 č..., určený na rozdelenie - oddelenie (vytvorenie) pozemku parcela č... v kat. úz. D., najmä jeho grafická časť.

K podpísaniu zmluvy zákonným spôsobom dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že vzhľadom na okolnosť jej podpísania zástupcom družstva, odvolací súd správne posudzoval túto otázku podľa ustanovenia § 22 zákona č. 109/1964 Zb. - Hospodárskeho zákonníka v znení platnom do 31. 12. 1982, a nie podľa § 104 ods. 1 tohto predpisu. Zároveň správne dospel k záveru, že aj keby zástupca podpísaný na zmluve nemal také splnomocnenie, aké sa vyžadovalo, okolnosť, že sa podľa tohto právneho úkonu (zmluvy) konalo, mala za následok jeho záväznosť a teda aj platnosť.

So zreteľom na uvedené bol dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bola žaloba zamietnutá pre neexistenciu tvrdených dôvodov neplatnosti zmluvy, správny. Dovolací súd preto dovolanie ako nedôvodné zamietol (§ 243b ods. 1 O. s. p.).“

Vychádzajúc z napadnutého rozhodnutia dovolacieho súdu ústavný súd zastáva iný právny názor ako sťažovateľ, a nie je pravdou, že jeho rozhodnutie je len formálne a arbitrárne a že najvyšší súd nerešpektoval právny názor ústavného súdu „*uvedený v náleze č. k. II. ÚS 137/08-59 zo dňa 18. 3. 2008...*“.

Po preskúmaní rozhodnutia najvyššieho súdu a námietok sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadny relevantný dôvod na prípadné prijatie sťažnosti na ďalšie konanie. Podľa jeho názoru najvyšší súd primeraným a dostatočným spôsobom reagoval na dovolacie námietky navrhovateľky (sťažovateľa) a rešpektoval pritom aj nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 137/08, ktorý mu vytkol najmä arbitrárnosť odôvodnenia „*otázky nalievavého právneho záujmu*“, preto v tejto časti sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú (obdobne napr. I. ÚS 64/2010).

Námietky sťažovateľa, že najvyšší súd nemal konať s jeho bratom ako účastníkom konania (keďže ten nebol právne zastúpený advokátom), sú v danom prípade tiež irelevantné, pretože brat sťažovateľa „*D. H. už niekoľko rokov býva a pracuje v Španielsku*“, sa ani k sťažnosti sťažovateľa nepripojil. V tejto súvislosti ústavný súd nemohol konať ani o sťažnosti navrhovateľky, ktorá v čase podania sťažnosti už nebola aktívne legitimovaná na jej podanie, pretože medzičasom došlo k jej úmrtiu.

3. Sťažovateľ v ďalšej časti sťažnosti namietal porušenie svojich práv namietaným rozsudkom najvyššieho súdu podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny, ako aj podľa čl. 1 dodatkového protokolu v spojení s čl. 2 ods. 2 listiny z dôvodu svojvoľnosti a arbitrárnosti záverov napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu.

Keďže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým postupom a rozsudkom najvyššieho súdu a možným porušením základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemožno vzhľadom na to uvažovať ani o porušení ďalších sťažovateľových práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, ako ani jeho práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd už nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa na ochranu ústavnosti (zrušenie napadnutých rozhodnutí), keďže rozhodovanie o nich je viazané iba na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2010